

Tehtävä 1

a)

$f(x) = \sin(1 - x^2)$, kolmannen asteen Taylorin polynomi kohdassa $x = 1$ on

$$f(1) + f'(1)(x - 1) + \frac{1}{2}f''(1)(x - 1)^2 + \frac{1}{6}f'''(1)(x - 1)^3$$

Nyt on $f(1) = 0$, $f'(1) = -2$, $f''(1) = -2$ ja $f'''(1) = 8$, josta polynomi

$$-2(x - 1) - (x - 1)^2 + \frac{4}{3}(x - 1)^3.$$

Toinen tapa: sijoita $x - 1 = t$, josta $f(x) = f(t + 1) = g(t)$ ja laske g :n Taylorin polynomi kohdassa $t = 0$.

b)

Hospitalin säännöllä:

$$\frac{x \sin(x)}{1 - \cos(x)} \rightarrow 1 + \frac{x \cos(x)}{\sin(x)} \rightarrow 1 + \frac{\cos(x) - x \sin(x)}{\cos(x)} \rightarrow 2.$$

Toinen tapa: Taylorin polynomi, eli:

$$\frac{x(x - x^3/3! + O(x^5))}{1 - (1 - x^2/2 + O(x^4))} = \frac{x^2(1 + O(x^2))}{x^2/2(1 + O(x^2))} \rightarrow 2$$

kun $x \rightarrow 0$.

Tehtävä 2

a)

$$\int_1^e x(\ln x)^2 dx = \left|_1^e x^2(\ln x)^2/2 - \int_1^e x \ln x dx \right.,$$

jossa

$$\int_1^e x \ln x dx = \left|_1^e x^2(\ln x)/2 - \int_1^e x/2 \right.$$

Yhdistämällä tulokset saadaan vastaukseksi

$$e^2/2 - (e^2/2 - (e^2/4 - 1/4)) = (e^2 - 1)/4.$$

b)

Osamurrolla saadaan

$$\begin{aligned} \int \frac{3x + 1}{x^2 + 5x + 4} dx &= \int \frac{3x + 1}{(x + 1)(x + 4)} = \int \frac{-2/3}{x + 1} + \frac{11/3}{x + 4} dx \\ &= (-2/3) \ln |x + 1| + (11/3) \ln |x + 4| + C. \end{aligned}$$

Tehtävä 3

a)

Puolisuunnikkasääntö, kun väli $[1, 2]$ on jaettu neljään yhtäpitkään osaväliin, antaa

$$\begin{aligned}\int_1^2 \ln(1+x) dx &\approx \frac{1}{4}(f(1)/2 + f(5/4) + f(3/2) + f(7/4) + f(2)/2) \\ &= \frac{1}{4}((\ln 2)/2 + \ln(9/4) + \ln(5/2) + \ln(11/4) + (\ln(3))/2) \\ &= \frac{1}{4} \ln(\sqrt{6} \frac{495}{32}) \approx 0.90868\end{aligned}$$

b)

Derivaatat parametrix t suhteen: $\dot{x} = t \cos t$ ja $\dot{y} = t \sin t$, josta $\sqrt{\dot{x}^2 + \dot{y}^2} = t$ ja saadaan pituudeksi

$$\int_0^{2\pi} t dt = 2\pi^2$$

Tehtävä 4

a)

$r(\theta) = 2 \sin 2\theta = 4 \sin \theta \cos \theta$, josta saadaan $r^3 = 4(r \sin \theta)(r \cos \theta)$ eli

$$(x^2 + y^2)^{3/2} = 4xy.$$

Ensimmäisessä neljänneksessä suorat $\theta = \pi/6$ ja $\theta = \pi/3$ rajaavat käyrän $r = r(\theta)$ kanssa alan

$$\frac{1}{2} \int_{\pi/6}^{\pi/3} r(\theta)^2 d\theta = 2 \int_{\pi/6}^{\pi/3} \sin^2 2\theta d\theta = \pi/6.$$

Lisäksi kolmannessa neljänneksessä suorat rajaavat samansuuruisen alan eli yhteisalaksi tulee $\pi/3$. Arvostelussa hyväksytään molemmat vastaukset.

b)

Tason $3x - y + 4z = 1$ normaalivektori on $\bar{n} = (3, -1, 4) = \bar{v}$, joka toimii siis pisteen $P = (1, 2, 3)$ kautta kulkevan suoran suuntavektorina. Tällöin suoran yhtälö parametrimuodossa on $\bar{r}(t) = (1, 2, 3) + t(3, -1, 4)$ eli

$$\begin{aligned}x &= 1 + 3t \\ y &= 2 - t \\ z &= 3 + 4t.\end{aligned}$$

Pisteen $P_1 = (0, 0, 2)$ etäisyys tästä suorasta on

$$d = \frac{|(\bar{r}_1 - \bar{r}_0) \times \bar{v}|}{|\bar{v}|},$$

jossa \bar{r}_1 on pisteen P_1 ja \bar{r}_0 pisteen P paikkavektori. Sijoittamalla saadaan tulos

$$d = \sqrt{\frac{131}{26}} \approx 2.2447.$$

Pisteytys:

- 1a) 3p
- 1b) 3p
- 2a) 3p
- 2b) 3p
- 3a) 3p
- 3b) 3p
- 4a) 3p
- 4b) 3p